

N:o 71.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 7 maj 1900.
— — — — Andra Kammaren — 7 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af dels Kongl. Maj:ts proposition n:o 34 med förslag till lag om tillägg till värnpligtslagen den 5 juni 1885, beträffande vapenöfning under år 1900 för utrönande af härens krigsberedskap, dels Kongl. Maj:ts proposition n:o 35, med förslag till lag angående mönstring under år 1900 af hästar och fordon för utrönande af härens krigsberedskap, dels ock Kongl. Maj:ts i statsverkspropositionen under fjerde hufvudtiteln punkt 36 gjorda framställning angående anslag till försöksmobilisering.

(Sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 3.)

Till Konungen.

Uti särskilda till Riksdagen den 26 januari detta år aflättna propositioner har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga dels lag om tillägg till värnpligtslagen den 5 juni 1885, beträffande vapenöfning under år 1900 för utrönande af härens krigsberedskap, och dels lag angående mönstring under år 1900 af hästar och fordon för utrönande af härens krigsberedskap.

Bih. till Riksd. Prot. 1900. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 11 Häft. (N:o 71). 1

Derjemte har Eders Kongl. Maj:t i statsverkspropositionen under fjerde hufvudtiteln, punkten 36:o, föreslagit Riksdagen att för utförande under innevarande år af försöksmobilisering och dermed sammanhängande fälttjänst-öfningar vid den eller de delar af hären, Eders Kongl. Maj:t bestämde, äfvensom för anställande af mönstring med hästar och fordon, som erfordrades för krigsmagten ställande på krigsfot, å extra stat för år 1901 bevilja 480,000 kronor.

Riksdagen har nu likasom vid de föregående tillfällen, då fråga om utförande af försöksmobilisering förelegat Riksdagen, ansett en sådan öfning vara för utrönande af vår armés krigsduglighet synnerligen vigtig samt egnad att gifva nyttiga och nödiga lärdomar beträffande mobiliseringsverkets fullkomnande till största möjliga snabbhet och säkerhet vid härens försättande på krigsfot. Då Riksdagen derjemte funnit, att i Eders Kongl. Maj:ts nu föreliggande förslag hänsyn tagits till de hufvudsakliga önskningsmål, som vid frågans föregående behandling inom Riksdagen gifvit sig tillkänna, samt att detta förslag i fråga om kostnaderna eger afgjorda företräden framför de tidigare uppgjorda planerna, har Riksdagen icke tvekat att i hufvudsak bifalla Eders Kongl. Maj:ts ofvanberörda framställningar.

Visserligen har i den föreslagna lagen om tillägg till värnpligtslagen den 5 juni 1885, beträffande vapenöfning under år 1900 för utrönande af härens krigsberedskap, icke kunnat gifvas uttryck åt den enligt de åberopade statsrådsprotokollen åsyftade begränsning af öfningens omfattning till i allmänhet endast vissa årsklasser af beväringens första uppbåd, men Riksdagen hyser dock förvissning derom, att allt hvad som kan åstadkommas för att göra försöksmobiliseringen så litet betungande för landets befolkning, som med hänsyn till öfningens ändamålsenliga anordnande finnes möjligt, varder iakttaget, och Riksdagen har därför antagit nämnda lag i oförändradt skick.

Hvad beträffar förslaget till lag angående mönstring under år 1900 af hästar och fordon för utrönande af härens krigsberedskap, har Riksdagen icke haft anledning till anmärkning mot annat än bötesbestämmelserna. Det har syntes Riksdagen obilligt, att den, som till äfventyrs blefve ålagd att till mönstring inställa både häst och fordon men försummade denna sin skyldighet, skulle — såsom i förslaget synes vara afsedt — böta dubbelt, och Riksdagen har därför ansett, att lagen borde så affattas, att jemväl sådan försummelse finge umgällas med tjugu kronors böter. Likaledes har Riksdagen funnit det vara allt för strängt att stadga böter för äfven den obetydligaste brist i hästs eller fordons utrustning, helst ett fel eller förbiseende härutinnan

torde finnas ursäktligt med hänsyn både till mångfalden af de persedlar, som skola medföras, och dertill att sådan mönstring tillförene icke egt rum. Bötespåföljd bör därför, enligt Riksdagens åsigt, inträda först vid uraktlåtenhet af mera väsentlig beskaffenhet i skyldigheten att medföra föreskrifven utrustning. I detta sammanhang har Riksdagen velat framhålla önskvärheten af att så fullständiga och allmänt spridda underrättelser som möjligt måtte meddelas om de skyldigheter, som böra af häst- och fordonsegare iakttagas vid mönstringen.

Enligt förslaget skulle ådömda böter tillfalla beväringensmanskapets invalid- och pensionsfond, men när mönstringspligten i detta fall till sin egenskap företrädesvis är ett kommunalt åliggande, synas böterna hellre böra tillgodokomma den kommun, som den bötfälde tillhör.

I öfverensstämmelse med de sålunda i dessa afseenden uttalade åsichter har Riksdagen för sin del antagit lag angående mönstring under år 1900 af hästar och fordon för utrönande af härens krigsberedskap, af den lydelse här nedan inhemtas.

Emot beloppet af det af Eders Kongl. Maj:t i statsverkspropositionen äskade anslag till försöksmobiliseringens verkställande har Riksdagen icke haft något att erinra.

Riksdagen har alltså

dels, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, antagit följande

L a g

om tillägg till värnpligtslagen den 5 juni 1885, beträffande vapenöfning under år 1900 för utrönande af härens krigsberedskap.

Häri genom förordnas, att oberoende af den tjenstgöring för utbildning, som åligger värnpliktig enligt § 27 värnpligtslagen, värnpliktig, som år 1900 tillhör beväringens första uppbåd vid de delar af hären, Konungen bestämmer, skall vara pliktig att under sagda år för vapenöfning, som afser utrönande af härens krigsberedskap, tjenstgöra under högst femton dagar, in- och utryckningstid till sådan öfning oberäknad; skolande i fråga om denna öfning för öfrigt gälla hvad i värnpligtslagen finnes stadgadt angående värnpligtigs tjenstgöring under fredstid samt påföljd för uteblifvande från sådan tjenstgöring; och eger Konungen rörande befrielse från oförmälda öfning meddela de föreskrifter, som för rikets tjenst och det allmännas behof eller med hänsyn till särskilda förhållanden, såsom värnpligtigs vistelse utom riket eller på större afstånd från vederbörande truppförbandsmobiliseringsort, kunna finnas påkallade.

Öfriga för denna lags tillämpning erforderliga närmare bestämmelser meddelas jemväl af Konungen;

dels ock, under förklarande att Eders Kongl. Maj:ts i propositionen n:o 35 gjorda framställning med förslag till lag angående mönstring under år 1900 af hästar och fordon för utrönande af härens krigsberedskap icke kunnat oförändrad af Riksdagen bifallas, för sin del antagit följande

L a g

angående mönstring under år 1900 af hästar och fordon för utrönande af härens krigsberedskap.

Såsom tillägg till lagen den 24 maj 1895 angående anskaffande af hästar och fordon för krigsmagtens ställande på krigsfot, förordnas härigenom, beträffande mönstring under år 1900 af hästar och fordon för utrönande af härens krigsberedskap, som följer:

Derest Konungen för utrönande af härens krigsberedskap finner nödigt anbefalla, att under år 1900 inom särskilda delar af riket mönstring skall ega rum af hästar och fordon, hvilka i händelse af krigsmagtens ställande på krigsfot böra i öfverensstämmelse med föreskrifterna i lagen den 24 maj 1895 anskaffas, skall det åligga dels de i §§ 4 och 5 af berörda lag omfördälda nämnder och mönstringskommissioner att fullgöra de åligganden, som dem enligt samma lag vid krigstillfälle tillkomma, dels ock vederbörande egare af hästar och fordon att ej mindre tillhandahålla dessa för nämnderna än äfven å de utsatta samlings- och mönstringsplatserna i behörig tid inställa de uttagna hästarne och fordonen med persedlar och tillbehör för undergående af mönstring, allt på sätt i nämnda lag finnes föreskrivet; dock att foder till hästarne icke behöfver medföras utöfver hvad som erfordras för fram och återfärden samt högst en dags uppehåll å mönstringsstället, äfvensom att uttagning tvångsvis af hästar och fordon, på sätt i §§ 5 och 7 af lagen stadgas, icke skall ske.

Uraktlåter egare af hästar eller fordon att fullgöra hvad enligt denna lag honom åligger, böte vid försummelse att inställa hästar eller fordon eller beggedera tjugu kronor och, om hästarne eller fordonen inställas med i nämndvärd mån ofullständig utrustning, fem kronor.

Å böter, som enligt denna lag af mönstringskommissionen anses böra egare af häst eller fordon påföras, skall förteckning uppgöras och till Konungens befallningshafvande i länet ofördröjligen insändas; skolande mönstringskommissionen, innan den lemnar förrättningsstället, granska och underteckna den af protokollsföranden uppgjorda bötesförteckning.

Böter enligt denna lag tillfalle den kommun, som den bötfälde tillhör. Ifråga om böternas uttagande, förvandling vid bristande tillgång äfven-

som besvärs anförande skall gälla hvad i §§ 46—48 af värnpligtslagen den 5 juni 1885 finnes i afseende å böter enligt nämnda lag stadgadt.

De för denna lags tillämpning i öfrigt erforderliga bestämmelser meddelas af Konungen;

dels slutligen för utförande under innevarande år af försöksmobilisering och dermed sammanhängande fälttjänstövningar vid den eller de delar af hären Eders Kongl. Maj:t bestämmer, äfvensom för anställande af mönstring med hästar och fordon, som erfordras för krigsmagtens ställande på krigsfot, å extra stat för år 1901 beviljat 480,000 kronor.

Stockholm den 7 maj 1900.

Med undersåtlig vördnad:
